Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
Brașovu, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescŭ. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22
Inserate mai primescŭ în Viena: Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmondă pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe sése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe sése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 158. Brașovŭ, Mercurĭ 17 (29) Iulie. 1891.

Brașovŭ, 16 Iulie v.

Este ceva în aerŭ, ce nu lasă sĕ adórmă cestiunea armatei în Ungaria.

După desbaterile vehemente asupra legii militare și după demonstrațiile totŭ așa de vehemente în potriva stégului împĕrătescŭ negru-galbenŭ, se făcuse liniște.

Dér n'a duratŭ multŭ acéstă liniște. Tóte mĕsurile de precauțiune ce s'au luatŭ, cu-o rigóre și o îngrijire aprópe esagerată, din partea comandei superióre militare, spre a se evita orĭ-ce conflictŭ alŭ armatei cu susceptibilitățile „patriotice“ maghiare, n'au fostŭ de ajunsŭ, ca sĕ facă sĕ adórmă pe mai multă vreme spiritulŭ dușmănosŭ instituțiunei armatei comune.

Cetitorii noștri cunoscŭ afacerea dintre deputatulŭ stângei estreme Gabriel Ugron și căpitanulŭ Uzelac din regimentulŭ croatŭ Ielacicĭ, staționatŭ în orașulŭ Fiume.

Demonstrațiile anti-maghiare și anti-croate din Fiume, întêmplate cu ocasiunea petrecerei Majestății Sale în acelŭ orașŭ, n'au putută rĕmâné fără urmărĭ.

Kossuthiștii din dietă suntŭ fórte sensibilĭ pentru asemenĭ manifestațiunĭ a „înțelegerei frățescĭ“, ce domnesce între națiunile regatului s-lui Stefanŭ, și s'au și folositŭ de ocasiune spre a'șĭ arăta marea nemulțămire și suverana indignațiune fața cu cele ce s'au petrecutŭ în Fiume.

Nu s'a putută însĕ stăpâni voinicosulŭ corifeu alŭ stângei estreme, Ugron, ca sĕ nu atingă în interpelația sa și córda durerósă a raporturilorŭ cu armata comună și pe temeiulŭ unei informațiunĭ ce pretinde, că a venitŭ dela poliția din Fiume, a atacatŭ fórte vehementŭ pe oficerii din regimentulŭ de infanteriă Ielacicĭ și mai cu sémă pe unulŭ dintre ei, care ar fi dișŭ, când s'a întêmplatŭ demonstrația anti-croată, că décă ar puté, elŭ ar culca la pămêntŭ cu-o companiă de soldațĭ pe demonstranții ungurĭ.

Scimŭ ce a urmatŭ după acestŭ atacŭ. Căpitanulŭ, despre care a fostŭ vorba în dietă, cu numele Uzelac, înțelegêndu-se cu colegii sĕi din regimentŭ, s'a dusŭ la Pesta sĕ provóce la duelŭ pe deputatulŭ Ugron.

Rĕspunsulŭ, ce l'a primitŭ Uzelac dela Ugron, ilŭ cunóscemŭ. Elŭ a fostŭ datŭ după o sfătuire ce au avut'o între sine mai mulțĭ deputațĭ din tóte partidele. S'a dișŭ, că trebue sĕ se apere libertatea cuvêntului membrilorŭ din parlamentŭ și că aceștia nu potŭ fi trașĭ la rĕspundere de nimenea pentru ceea ce nu vorbescŭ în cameră.

In fața acestui rĕspunsŭ și după ce Ugron a declaratŭ, că nicĭ ca omŭ privatŭ nu póte sta de vorbă cu Uzelac, deóre-ce nu-lŭ cunósce, căpitanulŭ croatŭ a trebuitŭ sĕ se reîntórcă fără de nicĭ o ispravă la Fiume.

Cei din armată ca și cei afară de armată se întrébă acum, că óre s'a terminatŭ prin acéstă afacerea, orĭ că va mai avé urmărĭ?

Nu putemŭ rĕspunde la acéstă întrebare, pentru-că nu cunóscemŭ tóte amĕnuntele ei. Una însĕ o scimŭ din rapórtele foilorŭ, că nemulțămirea în regimentulŭ din Fiume e mare și că acestŭ regimentŭ se declară solidarŭ cu Uzelac.

Vorbirea, ce a ținut'o în acéstă afacere deputatulŭ Akos Beöthy în ședința de Sâmbătă, de sigurŭ că n'a contribuitŭ a calma acéstă nemulțămire, dér a turnatŭ cu atâtŭ mai multŭ oleiu pe focŭ, căcĭ a amintitŭ de ranele trecutului, de fatalulŭ bărbatŭ (Ielacicĭ) alŭ căruia nume ilŭ pórtă regimentulŭ și de marea divergență ce esistă „între spiritulŭ armatei și spiritulŭ constituției ungare“ etc.

Cestiunea armatei în Ungaria va da încă multŭ de lucru ocârmuitorilorŭ de dincóce și de dincolo, ea este o bólă cronică, de care sufere organismulŭ întregei monarchii.

CRONICA POLITICĂ.

— 16 (28) Iulie.

— Diarulŭ „Münch. Allg. Ztg.“ primesce din România scirea, că **principele de Wales** va sosi câtŭ de curêndŭ la Sinaia. Acum aștéptă acesta negoțiările principelui de Hohenzollern cu șefulŭ familiei, împĕratulŭ Germaniei, privitóre la legătura moștenitorului tronului românŭ cu fiica principelui de Wales. Principele firesce că lucră în deplină înțelegere cu regele României și actualmente se află la Berlinŭ.

— Diarulŭ rusescŭ „Novoie Vremia“ aduce în legătură *visita* tênĕrului **rege alŭ Sêrbiei** cu visita **flotei francese** și dice, că acésta de asemenea este o espresiune de simpatiă a poporului, care nu vrea sĕ rĕmână *pasivŭ* fața de situațiunea creată prin alianța triplă. Amicii Rusiei suntŭ și amicii Franciei. Cu deosebire este lucru îmbucurătorŭ, că representantulŭ Franciei va saluta în modŭ fórte amicalŭ pe regele Alexandru. Evenimentele din portulŭ Kronstadt dovedescŭ, că nu e ușorŭ sĕ isolezĭ două popóre. Atitudinea Sêrbiei arată, că și statele micĭ nu au lipsă ca sĕ fiă vasalii alianței triple. Simpatiile, carĭ îșĭ află espresiunea în pressa slavă cu privire la primirea Francesilorŭ în Kronstadt, suntŭ o garanțiă pentru aceea că *esistă elemente, carĭ suntŭ capabile sĕ rețină pe Austria ca sĕ facă pașĭ periculoșĭ pentru pacea Europei.* Diarulŭ Novosti crede, că *acum voința Rusiei și a Franciei, dictéză în Europa.*

— Din Victoria (Columbia britanică) 'i se telegrafiéză oficiului Reuter următórele cu privire la **persecuțiunile Europenilorŭ în China**: „Vaporulŭ „Empress of India“, care a sositŭ aicĭ venindŭ din Iokohama, aduce scirĭ detailate despre agitările din China în contra Europenilorŭ. Turburările s'au estinsŭ în tótă China de sudŭ. Legile și ordinea suntŭ desconsiderate, bande armate de tâlharĭ împedecă comunicațiunea. Starea sănĕtății guvernorului din Formosa e atâtŭ de gravă, încâtŭ e probabilŭ, că nu va mai trăi multŭ. Mórtea sa va fi unŭ signalŭ pentru o revoltă generală. Și în ținuturile din Șanghai se temŭ Europenii de unŭ atacŭ. Conducĕtorulŭ turburărilorŭ din Vuhu a fostŭ arestatŭ în Șanghai. Francesii au stîrpitŭ aprópe cu totulŭ pe pirații de mare din Ha-Noi. Pedepsirea lorŭ esemplară se pare că n'a făcutŭ nicĭ o impresiune asupra revoltanțilorŭ.“

Escadra francesă în Kronstadt.

Escadra francesă a fostŭ primită în portulŭ Kronstadt cu mare entusiasmŭ. Se dice, că numĕrulŭ toastelorŭ, ce aveau sĕ se țină cu ocasiunea acésta, s'a țĕrmuritŭ la patru, și adecă unulŭ în onórea Țarului, alŭ doilea în onórea președintelui Carnot, și apoi în onórea flotei francese și a celei rusescĭ.

Escadra francesă încă a adusŭ cu sine doi praporĭ rusescĭ, luațĭ în rĕsboiulŭ crimeicŭ dela Rușĭ, carĭ până acum au fostŭ păstrate în catedrala de Notre-dame din Parisŭ. Aceștĭ praporĭ s'au adusŭ cu scopulŭ de a se da îndĕrĕtŭ Rușilorŭ, și anume în urma dispozițiunei archiepiscopului din Parisŭ.

La sosirea escadrei francese în Kronstadt, rĕsunară de pe țĕrmŭ, strigăte de *„Vive la France!“ „Vive la Russie!“* ér musica întonă marseilaisa și imnulŭ rusescŭ.

In 25 Iulie n. c. Țarulŭ a visitatŭ escadra francesă. Comercianții din Moscva au proiectatŭ sĕ trimită o deputațiune, ca sĕ salute escadra francesă. Admira-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

2)

Carnetulŭ roșu.

Novelă, tradusă de Moșulŭ.

II. Poruncĭ secrete.

Comitetulŭ secretŭ alŭ societății revoluționare rusescĭ din cetatea Seinei, se folosise de Magdalena de Czrynowsky, curagiósa soțiă a întreprindĕtorului conte, pentru-ca pe espulsațĭ sĕ-i adune éră sub unŭ stégŭ comunŭ. De când contesa observă, că reușesce cu tóte întreprinderile, se făcu totŭ mai cutezătóre, închipuindu-șĭ, că fără îndoiélă, ea este chiămată sĕ elibereze Rusia din lanțurile tiraniei. Neobosită în activitate, se consacră misiunei sale, uitândŭ cu totulŭ, că fața de soțulŭ ei a luatŭ și îndatorirĭ, carĭ trebue sĕ le împlinéscă. Insă-șĭ acéstă împregiurare era de ajunsŭ ca sĕ nu îndulcéscă viéța contelui, dér de altă parte particularitățile și tónele contesei încă ilŭ chinuiau așa de tare, încâtŭ nu numai că se bucura când soția sa lipsia de-acasă ore și dile întregĭ, dér și elŭ însușĭ, după ce se lupta cu ea césurĭ întregĭ în certă principiară nefolositóre, doria sĕ fiă în societate cu alte persóne.

Totŭ certurĭ de natura asta erau și astădĭ causa, că în locuința contelui nu era nimenĭ acasă.

In pompósa stradă de l'Imperatrice s'a părăsitŭ de multŭ stilulŭ de casarmă și architecții cu grădinarii se întrecuseră unii pe alții în a-șĭ întrupa ideile artistice în clădirĭ și alee mărețe. Acéstă stradă sta în legătură de-o parte cu strada Picol, o stradă binișorŭ frecuentată, în care unŭ domnŭ burlacŭ, Batianow, ocupase o locuință în primulŭ etagiu. Alegerea locuinței nu se potrivia cu înfățișarea simplă a chiriașului, pentru-că odaia sĕmĕna mai multŭ unui salonŭ confortabilŭ, decâtŭ unei locuințe de burlacŭ. Deórece însĕ acestŭ chiriașŭ cu generositate plătise înainte, de altă parte fiind-că în comande nu era sgârcitŭ, proprietara, vĕduva unui sergentŭ orășenescŭ, nu se uita la elŭ cu ochĭ prepuitorĭ, ba se făcea, că nice nu vede visitele damelorŭ, ce le primia junele ei chiriașŭ. Mama Aigle se ținea de acele Parisiane, carĭ la bĕtrânețe țină multŭ la principiulŭ virtuții.

In locuința acésta sună clopoțelulŭ.

Mama Aigle se zăpăcise nițelŭ deschidêndŭ ușa și vĕdêndŭ înaintea ei o femeiă tinĕră, fără îndoiélă din societate alésă, care doria sĕ vorbéscă cu d-lŭ Batianow. Bĕtrâna se încercă sĕ găséscă o scusă, pentru-că abia cu o oră mai înainte lăsase sĕ între alta mai tinĕră și cevașĭ escentrică.

— „Nu sciu... Credŭ, că d-lŭ Batianow póte n'ar primi bucurosŭ o visită în momentulŭ acesta“, dise mama Aigle în acelŭ tonŭ prietinosŭ, care e propriu totŭ-déuna persónelorŭ, ce servescŭ.

— „Décă însĕ ai preferi a ședé câteva minute aicĭ, în miculŭ meu antreu, m'așĭ încerca sĕ comunicŭ d-lui Batianow, că-lŭ aștéptă cineva“.

Dama făcu din capŭ semnŭ de aprobare, scóse din buzunarŭ o pungulița roșiă de iucht și apoi întinse femeii, ce sta înaintea ei, o cartă, pe care, după cum observase acésta părăsindŭ antreulŭ, nu era tipăritŭ vre-unŭ nume, ci câteva semne séu caricaturĭ neînțelese.

Batianow abia dărise biletulŭ și sare, merge înaintea óspelui și cu manierele unui galantomŭ perfectŭ o petrece până în salonulŭ sĕu. Femeia, care se afla deja în odaiă când întră figura măiestósă, se ridică și fără voiă îi făcu unŭ complimentŭ, în timpŭ ce acésta aruncă o privire întrebătóre asupra ei.

— „Una care scie! Una care scie! Păreții în Parisŭ au crepăturĭ, prin carĭ plouă adese“, dise Batianow, escusându-se óre cum, că n'a spusŭ nume.

Cele două femei înțeleseră numai decât și, tăcêndŭ, îșĭ împărtășiră semnulŭ de recunóscere alŭ societății. După aceea ședură amêndouĕ la mésă, Batianow între ele.

Convorbirea începu sĕ trécă într'o șoptire lină, ale cărei vorbe singuratice nu puteau ajunge nicĭ până la păretele din apropiere.

— „Sciutórea este din Kiew, tocmai voia sĕ raporteze. Permitețĭ sĕ încépă?“

Magdalena de Czrynowsky, pentru-că dênsa era cea în urmă sosită, făcu semnŭ, că este învoită.

Acum începu străina a descrie pe largŭ activitatea partidei revoluționare de acolo, spunêndŭ, că în Kiew suntŭ în momentulŭ acela ca la trei sute de membri, recrutațĭ din diferite straturĭ.

— „Ei singurĭ“, continuă ea cu voce mișcată, „suntŭ chiămațĭ în momentulŭ acesta sĕ câștige soțĭ printre clasa muncitóre. Pentru scopulŭ acesta, membrii, travestițĭ în totŭ chipulŭ, străbatŭ prin

lulŭ generalŭ, marele principe *Alexis*, va da unŭ prâzŭ în onórea oficerilorŭ escadrei francese, pe bordulŭ încrucişătorului „Asia.“

Diarele din Berlinŭ se ţinŭ în reservă faţă cu festivităţile din Kronstadt. Diarulŭ „National Ztg.“ dice că nu trebue sĕ se gândéscă nimenea la eventuale pericole de rĕsboiu. O alianţă ofensivă i-se pare Ţarului prea periculósă, ér o alianţă defensivă e de prisosŭ.

Diarulŭ „Sviet“ dice, că alianţa ruso-francesă se póte privi ca o contra-balansare a pangermanismului, care acum mai tare că orĭ când ameninţă independenţa popórelor şi a statelor din lume, precum şi în contra intenţiunilorŭ politicei anglo-germane. „Novoie Vremia“ împărtăşesce şi elŭ speranţele de alianţă, didêndŭ, că se vorŭ înşela aceia, carĭ credŭ, că presenţa escadrei francese în Kronstadt nu va lăsa alte urme, decâtŭ amintirea dilelorŭ festive şi a asigurărilorŭ platonice de amiciţiă. Intâlnirea din Iulie va lega mai strânsŭ alianţa franceso-rusă, decâtŭ orĭ ce tractatŭ scrisŭ. Şi diarulŭ „Graşdanin“ preamăresce escadra francesă. „Acum“ esclamă principele Meştserski, „au încheiatŭ amiciţiă două flote, două popóre şi două guverne!“

SCIRILE DILEI.

— 16 (28) Iulie.

Esposiţiunea din Timişóra, după cum aflămŭ din „Luminătorulŭ“, este bine cercetată. Prin stăruinţa comitetului esecutivŭ românŭ, a succesŭ sĕ fiă representată la acéstă esposiţiune şi industria de casă românéscă. In raportulŭ dela 11 Iulie n. c. alŭ biuroului amintitului comitetŭ se dice între altele: „Spaţiósa sală, în halla centrală, în care este instituitŭ grupulŭ XII alŭ industriei de casă, străluce de mulţimea, frunseţa şi variaţiunea productelorŭ industriei de casă române, de lucrările minţii şi ale mânilorŭ femeilorŭ şi fetelorŭ nóstre române din numĕróse localităţĭ ale comitatelorŭ Timişŭ, Caraşŭ-Severinŭ şi Torontalŭ. Pavilonulŭ separatŭ alŭ fraţilorŭ Bocşienĭ este în tóte privinţele spre decórea esposiţiunii şi spre fala neamului nostru românescŭ“.

***

Incetarea rĕsboiului vamalŭ. Desfiinţarea mĕsurilorŭ prin carĭ s'a fostŭ interdisŭ întrarea de rîmătorĭ, oi, capre etc. în Ungaria a şi datŭ comerciului de rîmătorĭ unŭ însemnatŭ aventŭ acum după încetarea rĕsboiului vamalŭ. Celŭ dintêi strasportŭ de porcĭ a întratŭ din România în Ungaria în 10/22 Iulie a. c., pe la Vêrciorova.

***

O bătaiă sângerósă s'a întêmplatŭ erĭ nópte în grădina otelului „Elisabeta“ din Cluşiu. Pricina au dat'o şi de astădată *tinerii universitarĭ maghiarĭ*, pe carĭ érăşĭ îi cuprinse furia din causă, că unei societăţĭ germane, ce se afla în aceeaşĭ grădină cu ei, îi cânta musica numai piese germane şi nicĭ de cum unguresci. Universitarii Ungurĭ se încercară sĕ opréscă musica de-a mai cânta piese germane, ordonându-i sĕ le cânte lorŭ cântece de ale lui Kossuth. Din asta causă căpătară fanaticii universitarĭ maghiarĭ o bătaiă, ca şi care spunŭ foile unguresci, că nu s'a mai întêmplatŭ de când esistă Cluşulŭ. Nasurĭ rupte, capete sparte, óse sdrobite berechetŭ. Vre-o 60 de persóne au luatŭ parte la acéstă bătaiă. Mulţĭ au fostŭ duşĭ în spitalŭ. Céta „patrioţilorŭ“ din Cluşiu, după cum vedemŭ din organele lorŭ, e fórte deprimată.

***

Pregătiri pentru primirea monarchului. Primăria din Bistriţa face marĭ pregătirĭ pentru primirea monarchului, care va merge şi la Bistriţa cu ocasiunea manevrelorŭ. Se va ridica unŭ arcŭ triumfalŭ, se va decora oraşulŭ şi carĕle cu stégurĭ, florĭ, covórĕ etc. Séra i-se va face M. Sale unŭ conductŭ cu 200 de torţe împreunatŭ cu o serenadă a musicei militare. Séra va fi şi iluminaţiune. Fisolgăbirăii din comitatŭ vorŭ fi provocaţĭ sĕ vină cu deputaţiunĭ ce vorŭ consta din 10 bărbaţĭ, 10 femei şi din 10 fetiţe, carĭ au absolvatŭ şcóla. Toţĭ aceştia sĕ fiă îmbrăcaţĭ în costumŭ naţionalŭ şi sĕ fiă în Bistriţa în diua sosirei M. Sale. Pentru întimpinarea cheltuelelorŭ s'a preliminatŭ o sumă de 3000 de florinĭ şi pentru esecutarea decisiunilorŭ s'a alesŭ unŭ comitetŭ de 25 membri.

***

Bismarck în Kissingen. In 21 Iulie a. c. principele Bismarck a sositŭ la cură în Kissingen şi a fostŭ primitŭ cu onorurĭ, ce se facŭ numai unui Suveranŭ. O mulţime imensă de poporŭ îlŭ aştepta la gară; 70 de reuniunĭ de veteranĭ erau aşedate jurŭ împrejurulŭ gării, pe alŭ căreia peronŭ se aflau primarulŭ şi tóte autorităţile civile şi militare din Kissingen. Când a sositŭ trenulŭ, corpulŭ de gorniştĭ alŭ regimentului 1-u de ulanĭ întonară unŭ marşŭ între strigătele de „Hoch“ ale mulţimei. Domnişórele de onóre, ce veniră spre întimpinare au predatŭ prinţului şi princesei buchete frumóse şi după ce i-s'au presentatŭ lui Bismarck oficerii, domnii şi dómnele ce erau de faţă pe peronŭ, a plecatŭ cu trăsura curţii bavarese, ce i-a pus'o la disposiţiă regentulŭ, în oraşŭ fiindŭ salutatŭ entusiacticŭ pe drumŭ de poporŭ. In casa unde locuesce Bismarck s'a înfiinţatŭ anume, ca şi altădată, unŭ oficiu telegrafic şi de postă pentru elŭ. Séra în teatru i-s'au făcutŭ ovaţiunĭ fostului cancelarŭ.

***

O mănăstire închisă. Din Dederkaly în Volhinia se anunţă, că acolo a fostŭ închisă la ordinulŭ autorităţii rusescĭ mănăstirea catolică ce esistă acolo din vechime, cu scopŭ de a fi folosită ca casarmă pentru miliţiă. Călugării ţinură încă în mănăstire o slujbă solemnă de adio şi precum dice corespondentulŭ polonŭ alŭ lui „Przglond“, cu ocasiunea acésta tótă obştea ce era de faţă a isbucnitŭ în lacrimĭ.

***

Cutremurŭ de pămêntŭ. Din Timişóra se scrie, că la 24 Iulie diminéţa la 3 óre şi 8 minute s'a simţitŭ acolo unŭ puternicŭ cutremurŭ de pămêntŭ, aşa că mai multe persóne au fostŭ deşteptate din somnŭ, audindŭ zângănitulŭ vaselorŭ din odaiă.

Trecerea regelui Sêrbiei pe dinaintea portului Galaţĭ.

In trecerea s'a spre Rusia, regele Sêrbiei fù salutatŭ la portulŭ Galaţĭ cu multă căldură din partea flotilei române. In privinţa acésta „Timpulŭ“ dela 14 Iulie v. scrie următórele:

Regele Sêrbiei a trecutŭ erĭ de diminéţă înaintea portului Galaţĭ. La debarcaderulŭ vapórelorŭ austriace şi pe cheiulŭ dimprejurŭ mai mulţĭ curioşĭ aşteptau sosirea vaporului „Orientŭ“, care ducea pe tênĕrulŭ suveranŭ.

Flotila nóstră s'a pregătitŭ pentru a face onorurile cuvenite călĕtorului regalŭ. In susŭ, pe Dunăre, stă în vedetă bastimentulŭ „Stefanŭ-celŭ-Mare“. Vasulŭ e pavoasatŭ şi totŭ echipagiulŭ lui este la postulŭ sĕu pe punte. Mai la vale staţionéză mândru şi pavoasatŭ de la pupa la prora, frumosulŭ încrucişătorŭ „Elisabeta“.

Toţĭ marinarii, în mare ţinută, suntŭ parte înşiraţĭ pe punte, parte pe crucele catargurilorŭ. Ei stau acolo drepţĭ, nemişcaţĭ, ca cum ar fi atârnaţĭ în aerŭ. Priveliştea e din cele mai pitorescĭ. După încrucişătorulŭ „Elisabeta“ mai la vale stă torpilorulŭ „Oltulŭ“, unde totulŭ e orînduitŭ ca şi pe bordulŭ bastimentului „Ştefanŭ celŭ mare“

La 6 şi jum. óre se zăresce în susŭ, vaporulŭ „Orientŭ“ înaintândŭ spre portŭ. Vaporulŭ mergea iute în mijloculŭ fluviului, şi curêndŭ se apropiă de „Ştefanŭ-celŭ-Mare“.

Deodată tunulŭ bubue pe bordulŭ încrucişătorului „Elisabeta“; gorniştii dela „Stefanŭ-celŭ-Mare“ sună fanfare de salutare la care se amestecă uralele de treĭ orĭ repeţite ale marinarilorŭ.

Tunulŭ totŭ bubue pe încrucişătorulŭ „Elisabeta“ înaintea căruia „Orient“ trecea acum cu iuţélă.

Tênĕrulŭ rege în haine civile stă pe punte încunjuratŭ de vr'o câte-va persóne ce îlŭ însoţescŭ şi de oficerii vaporului.

Trâmbiţele sună pe bordulŭ încrucişătorului; de trei orĭ uralele echipagiului salută pe tînĕrulŭ suveranŭ alŭ Sêrbiei. Aceleaşĭ onorurĭ îi suntŭ făcute de pe torpilorulŭ „Oltulŭ“.

Apoi, după-ce a fostŭ salutatŭ cu două-decĭ şi una salve de tunurĭ şi cu urările marinarilorŭ noştri, şĭ-a urmatŭ drumulŭ spre Renĭ, unde e aşteptatŭ tênĕrulŭ suveranŭ şi unde i-s'a pregătitŭ o frumósă primire.

Programa

gimnasiului sup. gr. cat. şi a şcólelorŭ normalĭ din Beiuşiu pe anulŭ şcol. 1890/91, redactată de Ioanŭ Buteanu directorŭ şi profesorŭ p. o.

Sub acestŭ titlu a apărutŭ dilele acestea programa gimnasiului românŭ din Beiuşiu pe anulŭ şcol. 1890/91, care cuprinde în partea întêiu unŭ tractatŭ istoricŭ întitulatŭ: „Din istoria poporului românŭ“ de prof. *Coriolanu Ardeleanu*. Urméză apoi seria tinerilorŭ inmatriculaţĭ la acestŭ gimnasiu în periodulŭ alŭ 2-lea, dela anulŭ 1837/8—1850/51, (ca continuare din programa anului trecutŭ când s'a publicatŭ seria tinerilorŭ inmatriculaţĭ în periodulŭ I, dela întemeiarea lui şi până la 1837). Din statistica acésta aflămŭ, că dela 1837—38 până la 1850—51 s'au înscrisŭ 1438 de elevĭ. După religiune 648 gr. cat. 512 gr. or. 236 rom. cat. 27 de conf. elvetă şi 15 israiliţĭ. Contigentulŭ mai mare l'a datŭ com. Bihorului şi alŭ Aradului.

Din consemnarea órelorŭ de propunere vedemŭ, că religiunea s'a propusŭ în 16 óre, *limba română în 17*, *limba maghiară în 28* şi limba germană în 17 óre pe sĕptĕmână în tóte optŭ clasele.

Ocupaţiunĭ scripturistice din limba română s'au elaboratŭ în fiă-care clasă din cele patru superióre câte 9, ér din limba maghiară în cl. V, VI şi a VII câte 15, ér în cl. VIII 10 teme.

Esamenele de maturitate s'au ţinutŭ în 15 şi 16 Maiu cu următorulŭ resultatŭ: 13 inşĭ s'au declaratŭ de maturĭ ér 5 inşĭ s'au relegatŭ. Din cei declaraţĭ maturĭ 5 inşĭ s'au aplicatŭ la teologiă, 3 la jură, 1 la medicină 1 la filosofiă, 2 la postă şi 1 la miliţiă. La gimnasiu au funcţionatŭ 12 profesorĭ ordinarĭ şi 4 estraordinarĭ.

In a. şcol. 1890/91 au cercetatŭ acestŭ gimnasiu 218 Românĭ şi 37 Ma-

---

fabricĭ şi încheiă legăturĭ cu persónele angajate acolo, orĭ le împărţescŭ credulŭ nostru, vorbindu-le neîntreruptŭ pănă-i îndupleacă, prin conferinţe, prin împrăştiare de scrierĭ, prin împărţirea de spirtuóse, séu prin aceea, că le dau banĭ. Ca scopŭ principalŭ alŭ propagandei revoluţionare se ia îmbunĕtăţirea sorţii muncitorilorŭ prin instrucţiă şi împărţire egală a averii de statŭ şi private, cum şi libertatea de a iubi pe cine-ţĭ place. Pentru ca soţii câştigaţĭ printre muncitorĭ sĕ nu se desfacă de noi, ci sĕ fiă totdéuna legaţĭ de societate, li-se dă ocasiune sĕ participe şi ei la crime ordinare, carĭ se îndeplinescŭ, ca sĕ câştige banii de lipsă la susţinerea disciplinei în partidă.

— „Planulŭ e diavolescŭ!“ strigă contesa.

— „Dér folositorŭ“, rĕspunse ceealaltă, pentru-că la prădarea poştei din Zytomir, a cassei regimentului de infanteriă Kursk, la omorulŭ lui Kurilow, care se presupunea, că este spionŭ poliţienescŭ, s'au împărtăşitŭ mai multŭ ca o sută optŭ-decĭ de persóne, carĭ prin aceste crime ordinare, de frica pedepselorŭ, ce-i póte ajunge, suntŭ legate pentru tot-déuna de noi şi chiar sĕ se întêmple sĕ fiă arestate, fiind-că trebue sĕ pórte la sine neîntreruptŭ revolvere, potŭ sĕ se opună cu efectŭ.“

— „Şi cum se chiamă organisatorulŭ acestorŭ conexiunĭ?“ întrebă Magdalena de Czrynowsky.

— „De aceştia suntŭ adecă doi inşĭ, — Boguslawski a datŭ ideia, Hartmann a pus'o în lucrare.“

— „Hartmann? Hartmann? Cine e Hartman? Numele sună nemţescŭ“.

—„Elŭ numai şĭ-a datŭ numele nemţescŭ de „Hartmann“, ca sĕ-şĭ ascundă pe alŭ sĕu celŭ adevĕratŭ, sub care este urmăritŭ“, rĕspunse vorbitórea.

— „Asta e bine, pentru-că din partea Nemţilorŭ ne ameninţă numai nenorocire şi când vorŭ fi mestecaţĭ şi Nemţĭ la mijlocŭ, causa nóstră nicĭ când nu póte sĕ se sfêrşéscă bine“, dise contesa iritată.

— „Numele lui celŭ adevĕratŭ chiar şi secţiei a treia îi este bine cunoscutŭ ca fiiu alŭ unui magistratŭ înaltŭ rusescŭ. Guvernulŭ, ce e dreptŭ, l'a prinsŭ, l'a închisŭ, dér ai noştri l'au sciutŭ scăpa şi fără sé'lŭ pótă cunósce cineva lĭ-a succesŭ sĕ'lŭ ducă în Petersburgŭ, unde comitetulŭ esecutivŭ de acolo l'a şi însărcinatŭ sĕ omóre elŭ pe Ţarulŭ. Fiind-că elŭ are cunoscinţe practice însemnate în specialitatea de inginerŭ şi fiind-că cunósce bine materiile esplosive şi efectele lorŭ, de aceea se crede, că planulŭ ne va duce sigurŭ la ţînta nóstră“.

— „Şi care e planulŭ?“ întrebă Czrynowsky.

— „Sĕ se submineze locuinţa împĕratului, palatulŭ de érnă, şi la unŭ momentŭ potrivitŭ sĕ se arunce în aerŭ. Uniculŭ lucru, ce ar puté zădărnici întreprinderea, este chestia banilorŭ, fiind-că trebue închiriate locuinţe séu case în apropierea palatului, din carĭ sĕ se dirigă lucrările de subminare. Tóte suntŭ pregătite, planulŭ, după care trebue sĕ se lucre, este stabilitŭ, de asemenea şi sumele necesare, calculate aproximativŭ. Eu le-am adusŭ pe amêndouĕ şi le voiu înmâna Comitetului, când mi-se va porunci“.

Contesa se ridică. Ochii îi sclipiau.

— „Ai scrisorile la d-ta?“

— „Da!“

— „Dă-mi-le mie!“

— „Le potŭ înmâna numai preşedintelui“.

Se vedea, că contesei nu i plăcù refusulŭ acesta, pentru-că cu faţa întunecată dise, arătândŭ spre Batianow:

— „Domnulŭ acesta îţĭ va spune, că hârtiile nicăirĭ nu suntŭ sigure ca'n mânile mele. Dă le încóce!“

Străina se mai opintì unŭ momentŭ, după-ce însĕ Batianow garantà, că hârtiile suntŭ de totŭ sigure în mânile contesei, străina începù pregătirile de predare. Spintecându-şĭ o mânecă a hainei, scóse din ea două foi îmboţite dintr'unŭ felŭ de hârtiă transmarină.

Cu lăcomiă se'ntinseră degetele contesei după hârtia de epistolă şi până ce o roşéţă ca de frigurĭ îi trecù peste faţă, petrecù cu ochii amĕnuntele desemnului şi calculului mijlócelorŭ necesare.

— „Eu mĕ ducŭ, dise apoi Magdalena de Czrynowsky, şi despre afacerea, ce voiamŭ sĕ o regulezŭ cu d-ta, ne vomŭ înţelege mai de aprópe la nópte în clubŭ. La revedere!“

Incă câte-va mişcărĭ fugitive de mână, salutărĭ şi contesa exaltată dispărù. (Va urma.)

ghiarĭ. După confesiune: 87 gr. cat., 131 gr. or., 21 rom. cat. 7 elv. şi 9 isr. Vorbescŭ 33 românesce, 41 unguresce, şi 196 românesce-unguresce. Cei mai mulţĭ dintre elevĭ au fostŭ din părinţĭ economĭ şi industriaşĭ: din comitatulŭ Bihorului, Aradului, Selagiului şi Sătmarelui.

Biblioteca s'a sporitŭ cu cărţĭ donate a) de Academia română din Bucurescĭ, b) de academia maghiară din Budapesta (cele mai multe), c) de ministerulŭ de culte şi instrucţiune publică ungurescŭ; d) Intre foile periodice şi scientifice, au fostŭ donate 7 unguresci şi 4 românescĭ „Transilvania“, „Lumina pentru toţĭ“ „Revista catolică“ şi „Unirea“, e) cărţĭ donate de societatea St. Stefanŭ, şi în fine alte donaţiunĭ de diferiţĭ autorĭ. Opere s'au procuratŭ: una românéscă şi 5 unguresci.

Membrii societăţii de lectură (sub conducerea prof. *Vas. Stefanica*) suntŭ toţĭ studenţĭ din cl. a 7 şi a 8-a. Numĕrulŭ membrilorŭ ordinarĭ a fostŭ 37. S'au ţinutŭ peste totŭ anulŭ 22 şedinţe ordinare, 3 estraordinare şi una festivă. Membrii au elaboratŭ 30 de operate de conţinutŭ variu în prosă şi poesiă şi s'au declamatŭ 70 de poesii. Biblioteca societăţii stă din 211 opurĭ în 263 tomurĭ. Archiva stă din 255 cărţĭ în diverse limbĭ, mai alesŭ maghiară şi germână. Au mai statŭ la disposiţia membrilorŭ diarele: „Familia“, „Luminătorulŭ“, „Gazeta Poporului“, „Revista catolică“, şi „Unirea.“ Averea societăţii în banĭ stă din 670 fl. 90 cr.

In programă se înregistréză şi articululŭ de lege din 1890, cu privire la cualificaţiunea profesorilorŭ şi la învĕţarea limbei grecescĭ, precum şi „planulŭ de învĕţămêntŭ“ pentru studenţii, carĭ pe basa numitului articulŭ nu arŭ dori sĕ înveţe acéstă limbă. Din registrulŭ nominalŭ alŭ studenţilorŭ însĕ aflămŭ, că toţĭ studenţii din cele 4 clase superióre din anulŭ şcol. 1890/91 au învĕţatŭ şi limba grecéscă.

Din datele privitóre la istoria anului şcol. 1890/91 însemnămŭ schimbarea, ce s'a făcutŭ în manualele pentru clasele superióre şi adecă: In înţelesulŭ rescriptului ministrului ung. de culte şi instrucţiune cu data de 9 Ianuarie 1890 nr. 143, lăsându-se în usŭ manualele românescĭ pentru clasele superióre *numai până la finea anului şcol. 1889/90, în anulŭ şcol. 1890/91 pentru clasele superióre, afară de religiune şi limba română*, se **vorŭ introduce manuale maghiare.**

*

Din programa *şcólelorŭ normalĭ* notămŭ, că personalulŭ didacticŭ a statŭ din unŭ directorŭ-învĕţătorŭ, 3 învĕţătorĭ şi unŭ catichetŭ pentru religiunea elev. gr. or. In clasa primă s'au aflatŭ 8, în cl. II 7, în cl. III 19 şi în cl. IV 25 elevĭ; în totalŭ 59. După conf: 31 gr. cat., 19 gr. or. 3 rom. cat. şi 1 isr. toţĭ din Beiuşiu şi din com Bihorŭ.

Inmatricularea pentru anulŭ şcol. viitorŭ atâtŭ la gimnasiu, câtŭ şi la şcólele normale, se va face în 1, 2, şi 3 Septemvre st. n., ér esamenele corectóre în 29, 30 şi 31 Augustŭ st. n. — In cl. I gim. se primescŭ tinerii, carĭ au împlinitŭ anulŭ alŭ 9-lea alŭ etăţii şi vorŭ produce testimoniu de pe cl. IV a şcólei poporale publice, estrasŭ din matricula botezaţilorŭ şi unŭ atestatŭ medicalŭ de vaccinare.

Corespondenţa „Gaz. Trans.“

Deşiu, Iulie 1891.

La corespondenţa d-lui „*S*“ din Nr. 148 a. c. alŭ „Gaz. Trans.“ v. despre *adunarea despărţĕmêntului XVII* alŭ „Asociaţiunei Transilvane“, observŭ, că la necercetarea mai numĕrósă a adunărei generale amintite a pututŭ sĕ contribue între altele şi timpulŭ nefavorabilŭ, plóia din pre-diua şi din diua adunării, ér nu póte fi nicĭ de cum vorbă despre nedibăcia conducerei, pentru-că comitetulŭ n'a întrelăsatŭ nimicŭ din ceea ce era datorŭ a face pentru reuşiea causei culturale.

Concedemŭ, că din mulţimea, ce au venitŭ la balŭ séra, puteau veni şi la adunare mai mulţĭ, şi ne pare rĕu, că n'a fostŭ aşa. Aci observămŭ şi noi neinteresare de causă. In genere însĕ noi Deşienii după împrejurările nóstre localĭ suntemŭ mulţumiţĭ cu reuşirea adunărei şi a balului, carĭ pe lângă înălţarea prestigiului nostru socialŭ-culturalŭ şi pe lângă resultatulŭ materialŭ de 313 fl., ni-au procuratŭ şi încrederea în noi înşi-ne şi în unirea puterilorŭ nóstre.

Câtŭ pentru stîrnirea interesului poporului nostru agricultorŭ faţă cu causele nóstre culturale, — acésta şi noi o dorimŭ, numai câtŭ acésta nu e numai datorinţa comitetului despărţĕmêntului Asociaţiunei din Deşiu, ci a întregei inteligenţe din despărţĕmêntŭ, prin urmare d-lorŭ protopopĭ, preoţĭ, învĕţătorĭ etc. Durere, amŭ *avutŭ protopopĭ la balŭ, dér nu la adunare* (!!) unde trebuia sĕ se facă membri ai asociaţiunei: amŭ avutŭ şi preoţĭ în adunare, carĭ nu s'au făcutŭ nicĭ măcarŭ membri ajutătorĭ. Dorinţa d-lui „S“ e fórte justă în acéstă privinţă şi noi încă o împărtăşimŭ; de aceea amŭ publicatŭ în „Gazeta“ protocolulŭ şedinţii din 31 Maiu a. c. şi convocarea adunărei în tóte diarele; apoi a scrisŭ secretariulŭ Petru Mureşianu Şireganulŭ anume în Nr. 125 a. c. alŭ „Gazetei“, şi s'au trămisŭ 500 invitaţiunĭ, ca sĕ scie de timpuriu inteleginţa şi poporulŭ dinprejurŭ, sĕ vină la adunare şi la balŭ.

Suspiţiunea d-lui „S“ însĕ in ceea ce privesce dibăcia conducerei e neîntemeiată. Lecţiunile, ce ni-le dă d-sa nouĕ, ni-ar păré multŭ mai bine, decă le-am vedea puse în praxă, mai întêiu în propriulŭ despărţĕmêntŭ, care este — pare-mi-se, despărţĕmêntulŭ alŭ XVIII-lea [Gherla] alŭ asociaţiunei şi care *de când esistă asociaţiunea nu s'a pusŭ în mişcare*, deşi acolo este inteligenţă în abundanţă, căcĭ acolo este tinĕrulŭ şi înaltulŭ clerŭ episcopescŭ.

Despărţĕmêntulŭ Deşiului lucră încetŭ, dér de 21 de anĭ, din 4 Iulie 1870 încóce lucră mereu pentru măreţele scopurĭ ale Asociaţiunei, a ţinutŭ vre-o 5 adunărĭ cu succesŭ în Becleanu, Lăpuşiu, Gârbĕu, Sleanda şi Deşiu, — şi a audunatŭ vre-o câte-va mii de florenĭ în favórea Asociaţiunei, pe când alte despărţĕminte nicĭ nu s'au constituitŭ.

Noi bĕtrânii din comitetŭ suntemŭ îndestuliţĭ şi cu atâta resultatŭ, câtŭ amŭ obţinutŭ cu acésta ocasiune pentru-că *amŭ conchiămat, multe adunărĭ, la carĭ n'a venitŭ nimenea*, precum s'a întêmplatŭ în anul trecutŭ, când numai unŭ singurŭ preotŭ E. C. din despărţĕmêntŭ a venitŭ la adunarea din 7 Sept. şi 17 inteligenţĭ din locŭ, ér în 18 Octomvre nimenea.

Prin urmare, aserţiunea d-lui „S“, că despărţĕmêntulŭ n'au ţinutŭ adunare de 8 anĭ, nu este esactă; nicĭ fondulŭ bibliotecei nu e de 2—300 fl. ci numai de 118 fl. 35 cr.

Nu potŭ sĕ nu amintescŭ, că comisiunea după mine ar fi lucratŭ mai consecuentŭ, decă pe celŭ mai vechiu şi activŭ membru din comitetŭ, Petru Mureşianu Şireganulŭ, nu l'ar fi candidatŭ numai ca membru suplentŭ. Funcţionarii conscienţioşĭ ar trebui sĕ fiă membrii ordinarĭ în comitetŭ, căcĭ decă lucră gratisŭ, merită celŭ puţinŭ sĕ-i onorămŭ.

Pentru completarea raportului d-luĭ „S“ amintescŭ, că la constituirea comitetului este a se aminti neapăratŭ şi numele d-lui Dr. T. Mihaiu, ér d-lŭ Gr. Steţiu nicĭ n'a pututŭ fi alesŭ, nefiindŭ din acestŭ despărţĕmêntŭ. Asemenea suntŭ a se aminti funcţionarii despărţĕmêntului Petru Mureşianu Şireganulŭ şi Florianŭ Hatosu, carĭ suntŭ şi trebue sĕ fiă sufletulŭ unei societăţĭ. Apoi adunarea viitóre se va ţiné la *Monosturulŭ Copolnicului.*

Dela adunare au absentatŭ numai amploiaţii românĭ localĭ. Pe poporŭ sĕ-lŭ fi adusŭ la adunare d-nii protopopĭ şi preoţĭ.

Noi Deşienii amŭ făcutŭ câtŭ amŭ pututŭ şi vomŭ face şi în viitorŭ câtŭ vomŭ puté; facă şi alţĭ baremĭ câtŭ noi şi eu credŭ că atuncĭ „Asociaţiunea transilvană“ va progresa repede.

Unŭ membru alŭ asociaţiunei şi în comitetŭ

Literatură.

Invitare la prenumeraţiune. La îndemnulŭ mai multorŭ amicĭ şi cunoscuţĭ, am datŭ sub tipariu versurile compuse de mine şi cântate la morţĭ în decursŭ de 33 anĭ, de când funcţionezŭ ca cantorŭ. Opulŭ cu finea lui Augustŭ n. c. va apĕré sub titlulŭ: *„Córda inimii“* conţinândŭ 50—70 de versurĭ pe 16—20 cóle de tipariu litere garmondŭ. Ca „apendice“ vorŭ urma unele dialóge scrise totŭ în versurĭ. Preţulŭ opului va fi 1 fl. şi se va espeda francatŭ celorŭ ce vorŭ trimite preţulŭ până în 25 Augustŭ n. c. Colectanţii dela 10 esemplare primescŭ unulŭ grătuitŭ. Listele de prenumeraţiune şi preţulŭ suntŭ de a se trimite la adresa dlui *Basiliu Podóba*, la institutulŭ „Economulŭ“ în Cluşŭ.

Cluşŭ, 20 Iuliu 1891

Iacobŭ Mureşianŭ,
învĕţ. şi cant.

Convocare.

Despărţĕmêntulŭ II Branŭ alŭ Asociaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ îşĭ va ţiné adunarea generală la *8 Augustŭ* s. n. 1891 după prândŭ la 3 óre în edificiulŭ comunalŭ în Branŭ-Simonŭ, la care adunare suntŭ învitaţĭ cu onóre toţĭ membrii fundatorĭ, ordinarĭ şi ajutătorĭ precum şi toţĭ, carĭ se întereséză de cultura poporului română şi înaintarea scopului Asociaţiunei.

Zĕrnescĭ, în 26 Iuliu 1891.

Comitetulŭ despărţĕmêntului.

Necrologŭ. Alaltăerĭ a rĕposatŭ aicĭ în Braşovŭ Adolf Hesshaimer, vice-preşedintele camerei comerciale şi industriale, preşedintele primei băncĭ transilvane etc. după suferinţe îndelungate în etate de 69 de anĭ.

DIVERSE.

Iubita lui Boulanger. In dilele acestea a rĕposatŭ D-na *Bonnemain*, iubita generalului Boulanger. „Figaro“ din Parisŭ îşĭ aduce aminte de acéstă simpatică femeiă, presentându-o în urmĕtorulŭ tablou: Inaltă, sveltă, fórte modestă, blândă şi farmecĕtóre era Vicomtesse de Bonnemain. Faţa ei fină, ochii albastri şi pĕrulŭ ei negru întrupau o frumseţă nediscutabilă. Frumseţa ei fŭ curmată însĕ de unŭ îngrozitorŭ morbŭ de pieptŭ, care-i stinse viéţa în etate abia de 30 de anĭ. Relaţiunile cu Boulanger începură înainte cu doi anĭ dela fuga nenorocită şi decisivă a generalului. Prima dată s'au vĕdutŭ în salónele d-nei Rozat de Mandra, când făcură şi cunoscinţă. Aicĭ inima susceptibilă a generalului Boulanger a devenitŭ sclavulŭ acelei femei, pe care o stimau mulţĭ, dér şi mai mulţĭ o adorau, — a Dómnei Bonnemain. Aceste relaţiunĭ s'au ţinutŭ în ascunsŭ şi abia după duelulŭ avutŭ cu Floquet, când generalulŭ fŭ rănitŭ, s'a descoperitŭ intimitatea lorŭ. Consórta legitimă şĭ-a părăsitŭ consoţulŭ rănitŭ şi atuncĭ loculŭ ei îlŭ ocupă iubita, care cu abnegaţiune a statŭ diua-nóptea lângă patulŭ generalului rănitŭ.

D-na Bonnemain a fostŭ de timpuriu măritată după soţulŭ ei Pierre de Bonnemain, dér căsĕtoria acésta a fostŭ nenorocósă. Abia trecură douĕ sĕptĕmânĭ după cununiă şi tînĕra femeiă a trebuitŭ sĕ intenteze procesŭ de divorţŭ în contra lui Pierre, care nu peste multŭ timpŭ a dispărutŭ. Se dice, că a fugitŭ în California, unde se ocupă cu agricultura. Din momentulŭ acesta tînĕra femeiă a fostŭ liberă şi ducea o viéţă cinstită.

Se dice că ea i-ar fi propusŭ lui Boulanger sĕ fugă din Parisŭ, ceea ce a resultatŭ decădenţa Boulangismului, şi din césulŭ acesta, făţişŭ şi fără nicĭ o consideraţiune a împărţitŭ bucuriile şi nĕcazurile vieţii cu Boulanger, identificândŭ sórtea acestuia cu a sa. Clima aspră din Jersey a fostŭ însĕ păgubitóre pentru sănĕtatea ei, căcĭ căpĕtă durerĭ de pieptŭ, carĭ pricinuiau îngrijirĭ serióse. Inainte cu vr'o douĕ lunĭ s'a mutatŭ în Bruxella, ca sub climă mai favorabilă sănĕtăţii sale sĕ prevină agravărei morbului şi într'adevĕrŭ se şi arĕtaseră la începutŭ semne de reînsănĕtoşiare şi se spera o restabilire completă a sănĕtăţii amabilei femei, dér sperantele erau amăgitóre, căcĭ de-odată unŭ atacŭ vehementŭ alŭ tuberculosei o ucise. Averea ei, care trece peste unŭ milionŭ de francĭ, o moştenescŭ rudeniile ei.

Descendenţii lui Ludovicŭ XVII. Din Bruxela se scrie: Scirea, că guvernulŭ olandez a recunoscutŭ ceasornicarului Naundorff din Amsterdam dreptulŭ de a purta numele „Bourbon“ se pare a se adeveri. Recunóscerea acésta se baséză pe următórele documente:

1. Unŭ actŭ de mórte din 10 Augustŭ 1845, care e indusŭ în lista civilă din Delft cu următórele cuvinte: „In anulŭ 1845, în 10 Augustŭ murì aicĭ Carolŭ Ludovicŭ de Bourbon, duce de Normandia, Ludovicŭ alŭ XVII, cunoscutŭ sub numele Carolŭ Vilhelm Naundorff, născutŭ în castelulŭ Versailles în 27 Martie 1784, locuitorŭ în oraşulŭ nostru, fiulŭ Maiestăţi Sale Ludovicŭ XVI, regele Franciei şi alŭ Alteţei Sale imperiale şi regale Maria Autonetta, regina Franciei, ambii rĕposaţĭ în Parisŭ.

2. Legea de naturalisare a fiului mai tênĕrŭ Adalbert de Carolŭ Ludovicŭ, numitŭ Naundorf, care a fostŭ primitŭ de staturile generale ale Ţerilorŭ de josŭ cu o majoritate de 49 contra 3 voturĭ, şi anume pe basa unui atestatŭ de botezŭ, pe care-lŭ arĕtă numitulŭ Albert şi care spunea, că acesta s'a născutŭ în Cambenell (comitatulŭ Surrey) în 26 Aprilie 1840 şi a fostŭ imatriculatŭ în registrulŭ de acolo sub numele „fiulŭ Franciei“. Legea amintită încuviinţa lui Adalbert Naundorff naturalisarea sub numele Bourbon, fiulŭ ducelui de Normandia. — Prin acésta ar fi doveditŭ, că nefericitlŭ Daufin a fugitŭ din Temple, şi că a trăitŭ în Olanda şi aicĭ s'a şi căsĕtoritŭ.

Emigrarea la America. După datele oficióse statistice au emigratŭ la America între anii 1821 şi 1890, 15,641,287 de persóne la Statele unite din America nordincă. Emigrarea se împarte pe singuraticii anĭ, după cum urméză

din anul	1821—1830;	143,439	persóne
„ „	1831—1830;	599,125	“
„ „	1841—1850;	1,713,250	“
„ „	1851—1860;	2,598,214	“
„ „	1861—1870;	2,466,742	„
„ „	1871—1880;	2,944,295	„
„ „	1881—1899;	5,176,212	„

E remarcabilŭ, că resultatulŭ datelorŭ acestora statistice, în urma cărora în cei 20 de anĭ din urmă (1871—1890) a ajunsŭ emigrarea la America nordică la cifra de 51, 92 procente din suma totală a emigranţilorŭ dintre anii 1820 —1890.

O pesceră uriaşă. Din New-York se scrie: In comitatulŭ Iosephine, în Oregon s'a găsitŭ într'o depărtare de 40 de milurĭ dela ţĕrmure o pesceră subterană uriaşă. Acésta e atâtŭ de mare, încâtŭ într'o sĕptĕmână întrégă abia poţĭ sĕ o esplorezĭ. Intre altele se află în acéstă pesceră şi unŭ lacŭ micŭ şi o cascadă înaltă de 30 urme. Unicele urme de fiinţe s'au descoperitŭ nu departe de întrare, unde s'au găsitŭ câte-va óse, probabilŭ, că transportate acolo de urşĭ. Pescera acésta se pare a fi atâtŭ de mare, câtŭ pescera din Kentuky.

Rĕmasŭ bunŭ. D-lŭ *Dr. Iuliu Mureşianu*, mutându-şĭ domiciliulŭ la Sibiiu, şi plecândŭ astădĭ din Braşovŭ, esprimă pe acéstă cale unŭ sincerŭ adio tuturorŭ amicilorŭ şi cunoscuţilorŭ, dela carĭ din cause neatêrnătóre de voinţa sa nu şĭ-a pututŭ lua în persónă rĕmasŭ bunŭ.

Proprietarŭ:
Dr. Aurelŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ.

din 28 Iulie st. n. 1891

Bancnote românescĭ	Cump.	9 28	Vênd.	9.31
Argintŭ românescŭ	„	9 22	„	9.27
Napoleon-d'orĭ	„	9.29	„	9.34
Lire turcescĭ	„	10.50	„	10.55
Imperialĭ	„	9.48	„	9 53
Galbinĭ	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100.—
Ruble rusescĭ	„	123.—	„	124.—
Mărcĭ germane	„	57.—	„	—.—

Discontulŭ 6—8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 27 Iulie a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	105.—
Renta de hârtiă 5%	101 60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	99.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.—
Bonurĭ rurale ungare	91.80
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ unguresců	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ unguresců	144.50
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	131.40
Renta de argintŭ austriacă	92.40
Renta de hârtiă austriacă	92.45
Renta de aurŭ austriacă	111.45
Losurĭ din 1860	139.80
Acţiunile băncei austro-ungare	1026.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	330.—
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	291.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.58
Napoleon-d'orĭ	9.35
Mărcĭ 100 împ. germane	57.85
Londra 10 Livres sterlinge	117 60

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţi, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Preţulŭ abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ . . . . 2 fl. —
Pe şése lunĭ . . . . 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ . . . . 8 francĭ.
Pe şése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1.50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5.51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8.20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8.45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10 37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Viuţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9.18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persone	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfaleu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6 11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5 46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radna Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba Iulia	3.50		2.19
Vinţ de josŭ	4.09		2 36
Şibotŭ	4.52		3 03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5.53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1.55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8.36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9 30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	4.30	11.25
Odorheiu	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	8.15	3.15
Sighişóra	10.52	6.10

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12 38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5.25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R. săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4.46	2.32	7.22
Cerna	5.11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Braşov—Zêrnescĭ

Braşov	5.45	4 55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Zêrnescĭ—Braşov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Braşov	8.24	9.44

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii grόse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ